

Pápež Lev vysvetľuje učenie o súcitu z podobenstva o milosrdnom Samaritánovi

Pri svojej druhej generálnej audiencii ako pápež sa Lev XIV zameral na postavu milosrdného Samaritána a na to, ako nám pomáha dozrieť, vyjsť zo seba samých a „cítiť bolesť druhého“, aby sme sa zastavili na ceste a vyšli v ústrety svojim bratom.

28.05.2025

Čítanie: *Lk 10, 30 –33*

Ježiš pokračoval: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, doráňali, nechali ho polomŕtveho a odišli. Náhodou išiel tou cestou kňaz; keď ho uvidel, obišiel ho. Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, obišiel ho. No prišiel k nemu istý Samaritán, ktorý cestoval; keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto.“

7. Samaritán

Keď šiel popri ňom, uvidel ho a zľutoval sa nad ním. (*Lk 10, 33b*)

Drahí bratia a sestry,

pokračujme v uvažovaní nad niektorými evanjeliovými podobenstvami, ktoré nám dávajú príležitosť zmeniť perspektívu a otvoriť sa nádeji. Niekedy totiž strata nádeje pramení z toho, že sa upneme na určitý strnulý a uzavretý spôsob pozerania sa na veci – a práve podobenstvá nám pomáhajú pozrieť sa na ne z iného uhla.

Dnes by som vám chcel hovoriť o jednej vzdelanej, pripravenej osobe – zákonníkovi, ktorý však potrebuje zmeniť pohľad, pretože je sústredený na seba a nevšíma si druhých (porov. *Lk 10, 25 – 37*). Tento človek sa pýta Ježiša, ako sa dá „získať“ večný život, pričom používa výraz, akoby šlo o nepopierateľné právo. No za touto otázkou sa možno skrýva práve túžba po pozornosti: jediný pojem, na ktorý sa pýta Ježiša, je „*blížny*“, teda doslova *ten, kto je nablízku*.

Preto Ježiš rozpráva podobenstvo, ktoré premieňa túto otázku: vedie od „*Kto ma má rád?*“ ku „*Komu som prejavil lásku?*“ Prvá otázka je nezrelá, druhá je otázkou dospelého človeka, ktorý pochopil zmysel svojho života. Prvá otázka je výkrikom toho, kto sedí v kúte a čaká, druhá je výzvou k tomu, aby sme sa vydali na cestu.

Podobenstvo, ktoré Ježiš rozpráva, má ako dejisko cestu – a je to ťažká, nebezpečná cesta, ako sám život. Po nej kráča človek, ktorý schádza z Jeruzalema – mesta na vrchu – do Jericha – mesta pod úrovňou mora. Už táto obraznosť naznačuje, čo sa môže stať: človek je prepadnutý, zbitý, okradnutý a nechajú ho polomŕtveho. Je to skúsenosť, ktorú zažívame, keď nám životné situácie, ľudia – niekedy aj tí, ktorým sme dôverovali – vezmú všetko a nechajú nás napospas.

Život však tvoria aj stretnutia – a v týchto stretnutiach sa ukazuje, kým v skutočnosti sme. Stojíme pred druhým človekom, pred jeho krehkosťou a slabosťou – a môžeme sa rozhodnúť: postarám sa, alebo budem predstierať, že nič nevidím? Po tej istej ceste schádzajú aj kňaz a levita – ľudia, ktorí slúžia v jeruzalemskom chráme, ktorí prebývajú v posvätnom priestore. No prax kultu automaticky nevedie k súcitu. Lebo súcit – ešte skôr než je náboženskou otázkou – je otázkou ľudskosti! Skôr než sme veriaci, sme povolaní byť ľuďmi.

Môžeme si predstaviť, že ten kňaz a levita sa po dlhom čase v Jeruzaleme ponáhľajú domov. Práve ponáhľanie sa, také typické aj pre náš život, nám často bráni cítiť súcit. Ten, kto sa domnieva, že jeho cesta je najdôležitejšia, nie je ochotný zastaviť sa kvôli inému.

A tu prichádza niekto, kto sa naozaj dokáže zastaviť: je to Samaritán, teda niekto, kto patrí k pohrdanému národu (porov. 2 Kr 17). V jeho prípade text neuvádza, kam smeruje, len že je na ceste. Tu náboženská príslušnosť nehrá rolu. Samaritán sa zastaví jednoducho preto, že je človekom pred iným človekom, ktorý potrebuje pomoc.

Súcit sa prejavuje konkrétnymi gestami. Evanjelista Lukáš sa obsírne venuje skutkom Samaritána, ktorého my nazývame „dobrý“, hoci text ho označuje len ako človeka: Samaritán sa priblíži – lebo ak chceš niekomu pomôcť, nemôžeš zostať v bezpečnej vzdialenosti, musíš sa zapojiť, zašpiniť si ruky, možno sa aj „nainfikovať“; ošetrí mu rany – po ich očistení vínom a olejom. Naloží ho na vlastné zviera – teda berie ho na seba, lebo skutočná pomoc znamená niesť bremeno bolesti druhého, privedie ho do hostinca, kde zaplatí –

„dva denáre“, teda asi dve denné mzdy, a zaväzuje sa, že sa vráti a v prípade potreby doplatí – lebo druhý človek nie je balík na doručenie, ale niekto, o koho sa treba postarať.

Drahí bratia a sestry, kedy aj my dokážeme prerušiť vlastnú cestu a mať súcit? Vtedy, keď pochopíme, že ten zranený človek pri ceste sme my sami. A potom nám spomienka na všetky chvíle, keď sa Ježiš zastavil, aby sa postaral o nás, pomôže byť viac súcitnými.

Modlime sa teda, aby sme rástli v ľudskosti, aby boli naše vzťahy pravdivejšie a plnšie súcitu. Prosme Srdce Ježišovo o milosť, aby sme čoraz viac mali jeho vlastné cítenie.

Preklad Martin Jarábek

*Prevzaté z: [https://
www.vaticannews.va/sk/...](https://www.vaticannews.va/sk/...)*

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/papez-lev-
vysvetluje-ucenie-o-sucitu-z-
podobenstva-o-milosrdnom-
samaritanovi/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/papez-lev-vysvetluje-ucenie-o-sucitu-z-podobenstva-o-milosrdnom-samaritanovi/) (08.08.2025)